

Olağanüstü Vücudumuz

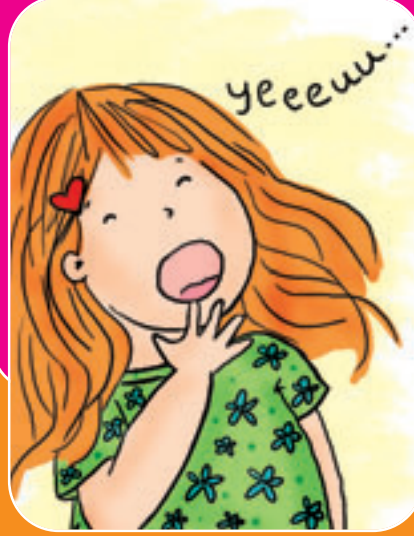
Olağanüstü Vücudumuz
Neden hıçkırır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden hapsirir?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden esneriz?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden "pirt" yaparız?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden geçiririz?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden horlarız?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden midemiz gurulur?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden karnımız ağır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden tükürük salgılar?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden idrar yaparız?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden terleriz?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden titreriz?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden yüzümüz kızarır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden gözyaşı salgılar?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden dışkı yaparız?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden ağızımız sulanır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden kulagımız kirlenir?

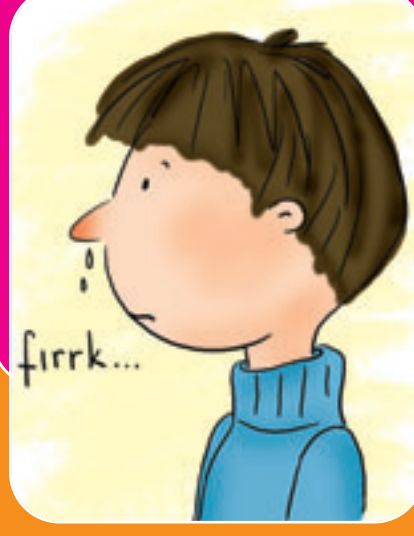
Olağanüstü Vücudumuz
Neden ateşimiz çıkar?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden midemiz bulanır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden sümük salgılar?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden kulagımız çıkar?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden ayakımız kokar?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden kaşınır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden göz kırparız?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden ayakımız karıncalanır?

Olağanüstü Vücudumuz
Neden bacağımıza kramp girer?

Neden karınımız ağrır?

- Karın bölgemizde bulunan mide, incebağırsak, karaciğer, pankreas gibi organların herhangi birindeki bir sorun karınımızın ağrmasına yol açabilir.
- Kabızlık, besin zehirlenmesi, gerginlik, üşütmek ve çok fazla yemek de karın ağrısına neden olabilir.
- Karın ağrısının nedeni; yeri, süresi ve şiddetine göre belirlenebilir.

Karınımız acıktığında midemizde bir hazırlık başlar. Sindirim özuları salgılanır ve kaslar daha sık kasılır. Bunun sonucunda midemiz guruldar.

Neden midemiz guruldar?

- Karınımız acıktığında midemizde bir hazırlık başlar. Sindirim özuları salgılanır. Mide kasları daha sık kasılır. Midemizden, yalnızca suyla dolu bir çamaşır makinesinin çalışırken çıkardığı sese benzeyen guruldama duyarız.
- Gerginlik ve midenin çok dolu olması da guruldamaya neden olur.

Uyurken burnumuzdan ya da ağızımızdan rahat soluk veremediğimiz için horlarız.

Neden horlarız?

- Uyurken burnumuzdan ve ağızımızdan rahat soluk veremediğimizde horlarız. Bu sırada çıkan tuhaf sesin nedeni, gırtlığımızın arka tarafında bulunan yumuşak dokunun titreşmesidir.
- Derin uyku, yorgunluk ya da aşırı şişmanlık horlamaya neden olabilir.
- Gecede 300 kez bile horlanabilir.

Yiyeceklerle birlikte yuttuğumuz bir miktar havayı vücutumuzdan atmak için geçiririz.

Neden geçiririz?

- Yiyeceklerle birlikte bir miktar hava da yutarız. Bu havanın ağızımızdan geri çıkmasına "geçirme" denir.
- Çok hızlı yemek yemek ve gazlı içecekler içmek geçirmemize neden olabilir.
- Bebekler de sütle birlikte hava yutarlar. Bu onları rahatsız eder, hatta ağlarlar. Yetişkinler, bebeklerin sırtına masaj yaparak geçirmelerini kolaylaştırırlar.

Yiyeceklerle birlikte yuttuğumuz bir miktar havayı ve bağırsaklarımızdaki bakterilerin ürettiği gazları vücutumuzdan atmak için "pırt" yaparız.

Neden "pırt" yaparız?

- "Pırt" yaptığımızda, ya yiyeceklerle birlikte yuttuğumuz bir miktar hava ya da bağırsaklarımızdaki bakterilerin ürettiği hidrojen, karbondioksit, metan gibi gazlar vücutumuzdan atılır.
- Fasulye, nohut, yumurta, yoğurt gibi yiyecekler gaza neden olabilir.
- Bazen "pırt" yaptığımızda kötü koku çıkar. Bunun nedeni, bazı yiyeceklerde bulunan kükürttür.

Neden esmediğimiz tam olarak bilinmiyor. Ancak uykumuzun gelmesi, yorulmamız ya da sıkılmamız esnememize yol açabilir.

Neden esneriz?

- Esnemek, aslında derin bir soluk almaktır. Bu sırada ağızımız kocaman açılır. Ancak, esnemeye neyin yol açtığı tam olarak bilinmiyor.
- Uykumuzun gelmesi, yorulmamız ya da sıkılmamız esnemeye yol açabilir.
- Esnemek buluşıcıdır; bunu düşünmek bile insanı esnetebilir.

Burnumuzda kaşıntıya yol açan toz, karabiber gibi maddeleri vücutumuzdan atmak için hapşırırız.

Neden hapşırırız?

- Burnumuz, içine karabiber, toz gibi maddeler kaçtığına ya da nezle olduğumuzda kaşınır ve beynimize bir uyarı gider. Bu uyarıyla karın, gırtlak, diyafram, çene, hatta göz kapağı kaslarımız bile aniden kasılır. Hızlı ve gürültülü bir biçimde soluk veririz. Buna "hapşımak" denir.
- Hapşırıldığımızda hava, burnumuzdan saatte 160 km hızla çıkabilir.

Diyaframımız istek dışı kasıldığında hic kınırız.

Neden hıçkırırız?

- Akciğerlerimizin altında "diyafram" denen bir kas vardır. Bu kas, soluk alıp verdiğimizde kasılıp gevşer. Diyaframımız, çok yemek yediğimizde ya da çok su içtiğimizde bazen birden kasılır ve aniden soluk alırız. Buna "hıçkırma" denir. Hıçkırırken gırtlığımızdan ilginç bir ses çıkar.
- Dakikada 4 - 60 kez hıçkırabiliriz.

Vücutumuzdaki su ve bazı mineraller azaldığı için bacağımıza kramp girer.

Nasıl Oynanır?

- Kartlar oyunculara dağıtılır.
- Birinci oyuncu, karttaki soruyu okur.
- Bu sorunun yanıtı başka bir karttaki pembe kutunun içindedir.
- Elindeki kartta sorunun yanıtı bulunan oyuncu bu yanıtı okur. Ardından kendi kartındaki soruyu sorar. Oyun böylece devam eder.

Bilim Çocuk

Neden kulağımız kirlenir?

- Dış kulak yolumuzda sarımsı renkte, yapışkan bir sıvı salgılanır. Bu sıvı, havadan bulaşan toz ve mikropları tutar ve bunların orta kulağa geçmesini önler.
- Kulak sıvısı, tuttuğu toz ve mikroplarla birlikte dış kulak yolunda birikirse "kulak kiri" olarak adlandırılır.
- Kulak sıvısı, aslında 40'tan fazla kimyasal madde içerir.

Karın bölgemizde bulunan organların herhangi birindeki bir sorun nedeniyle karınımız ağrır.

Neden ağızımız sulanır?

- Sevdiğimiz bir yiyeceği gördüğümüzde ya da kokusunu duyduğumuzda vücutumuzda sindirim için bir hazırlık başlar. Bunun sonucunda daha çok tükürük salgılanır ve ağızımız sulanır.
- Tükürüğümüz yiyeceklerin kayganlaşmasını da sağlar. Bunun sonucunda yiyecekler sindirim yollarından daha kolay geçer.

Havadan bulaşan toz ve mikroplar dış kulak yolunda salgılanan bir sıvı tarafından tutulur. Bu sıvı biriktiğinde kulağımız kirlenir.

Neden dışkı yaparız?

- Sindirim sisteminde yiyeceklerin parçalanması sonucu açığa çıkan besin maddeleri incebağırsaktan kana karışır. Sindirilemeyen besin maddeleri de kalınbağırsağa geçer. Burada su ve bazı vitaminler emilir. Geriye kalan atık maddeler de dışkı olarak vücutumuzdan atılır.
- Dışkının kalınbağırsaktan atılması 2 - 5 gün sürebilir.

Sevdiğimiz bir yiyeceği gördüğümüzde ya da kokusunu duyduğumuzda daha çok tükürük salgılarız ve ağızımız sulanır.

Neden gözyaşı salgılarız?

- Göz kapaklarımızı her açıp kapadığımızda, gözyaşımız gözlerimizi yıkayıp temizler ve burnumuzun içine akar. Böylece havadan bulaşan toz ve mikroplar vücutumuzdan atılır.
- Gözümüze bir şey kaçtığına, nezle ya da alerji olduğumuzda daha çok gözyaşı salgılarız.
- Günde yaklaşık 0,75 - 1 gram gözyaşı salgılarız.

Yiyeceklerden geriye kalan atık maddeleri vücutumuzdan atmak için dışkı yaparız.

Neden yüzümüz kızarır?

- Heyecanlandığımızda, öfkelendiğimizde, utandığımızda ya da vücut sıcaklığımız arttığında yüzümüz kızarır. Çünkü buradaki deride bulunan kan damarları genişler ve bu damarlardan daha fazla kan geçer. Böylece yüzümüz kırmızı görünür.
- Derin derin soluk alıp vermek yüzümüzün kızarıklığının geçmesine yardımcı olur.

Gözlerimize havadan bulaşan toz ve mikropları atmak için gözyaşı salgılarız.

Neden titreriz?

- Derimizde sıcaklığı algılayan şinir hücreleri bulunur. Üşüdüğümüzde bu hücrelerden beynimize uyarı gider. Bunun sonucunda kaslarımız hızlı bir biçimde kasılıp gevşemeye başlar ve titreriz. Bu da vücut sıcaklığımızı artırır.
- Korkmak da titrememize neden olur.
- Titrediğimizde tüylerimiz diken diken olur.

Heyecanlandığımızda, kan damarları genişlediği ve bu damarlardan daha fazla kan geçtiği için yüzümüz kızarır.

Neden terleriz?

- Derimizdeki gözeneklerden, çoğu su ve tuz olan bir sıvı çıkar. "Ter" denen bu sıvı, havayla temas ettiğinde kurur. Bu sırada vücutumuzun sıcaklığı düşer ve serinleriz. Terle birlikte bazı zararlı maddeler de vücuttan atılır.
- Spor yaptığımızda, heyecanlandığımızda ve sıcak havalarda daha çok terleriz.
- Günde en az yarım bardak ter vücutumuzdan atılır.

Üşüdüğümüzde vücut sıcaklığının artması için titreriz.

Neden idrar yaparız?

- Kan böbreklerden süzülür. Bunun sonucunda kandaki fazla su, tuz ve zararlı maddeler idrar olarak vücuttan atılır.
- Çok sıvı tüketmek, bazı böbrek hastalıkları ve idrar yollarına mikropların yerleşmesi sık idrar yapmaya neden olur.
- Böbreklerimiz vücutumuzda bulunan tüm kanı 50 dakikada süzer.

Serinlemek ve bazı zararlı maddeleri vücutumuzdan atmak için terleriz.

Neden tükürük salgılarız?

- Sindirim ağızda başlar. Dişlerle parçalanmış yiyecekler tükürükle ıslanır. Tükürükte bulunan bazı enzimlerle parçalanır. Tükürükte enzimler dışında, mikrop öldürücü kimyasal maddeler ve su da bulunur.
- Tat ve koku aldığımızda ya da çenemiz hareket ettiğinde daha çok tükürük salgılarız.
- Günde yaklaşık 1 - 1,5 litre tükürük salgılarız.

Kandaki fazla su, tuz ve zararlı maddeleri vücuttan atmak için idrar yaparız.

Neden bacağımıza kramp girer?

- Bacağımıza kramp girmesinin nedeni, vücuttaki suyun ve bazı minerallerin azalmasıdır. Genellikle gece uyurken kramp girer ve baldırimızdaki kaslar aniden kasılıp bir süre gevşemez. Bu olay sırasında canımız acır.
- Spor yaparken kasları zorlamak, terlemek ve su kaybetmek kramp girmesine neden olabilir.

Uzun süre ayağımızın üzerine oturduğumuzda, buradaki sinir hücreleri sıkışır ve ayağımız karıncalanır.

Neden ayağımız karıncalanır?

- Uzun süre ayağımızın üzerine oturduğumuzda, buradaki sinir hücreleri sıkışır ve beyne uyarı gönderemez. Ayağa kalktığımızda sinir hücreleri beyne yeniden uyarı göndermeye başlar ve ayağımızda "karıncalanma" hissederiz. Sanki bir sürü iğne ayağımıza batıyormuş gibi olur.
- Kan dolaşımındaki bir sorun, şeker hastalığı ve vitamin eksikliği de karıncalanmaya neden olabilir.

Gözlerimizin nemli kalmasını sağlamak ve onları dış etkenlerden korumak için göz kırparız.

Neden göz kırparız?

- Vücutumuzun en hızlı kasılıp gevşeyen kasları göz kapaklarında bulunur. Göz kapaklarımız açılıp kapanarak gözyaşının yayılmasını ve gözlerimizin nemli kalmasını sağlar.
- Gözümüze bir şey kaçması da göz kırpmamıza neden olur.
- Fark etmesek de dakikada 20 kez göz kırparız. Göz kırpmazsak gözlerimiz kurur.

Derimiz zarar gördüğünde acıyı algılayan sinir hücrelerimiz beyne uyarı gönderir ve kaşınırız.

Neden kaşınırız?

- Derimizde sıcaklığı, basıncı ve acıyı algılayan sinir hücreleri bulunur. Derimiz zarar gördüğünde acıyı algılayan sinir hücreleri beyne uyarı gönderir. Bunun sonucunda kaşınırız.
- Böcek ısırtığı, alerji, bazı deri ve karaciğer hastalıkları kaşınmamıza neden olabilir.
- Bazen uykumuzda bile kaşınabiliriz.

Ayaklarımızın terlemesi sonucu oluşan bakteriler kötü kokan kimyasal maddeler üretir. Bu da ayağımızın kokmasına yol açar.

Neden ayağımız kokaı?

- Ayaklarımız, çorap ve ayakkabılar içinde sıcak ve karanlık bir ortamdır. Ayaklarımız terlediğinde bu ortamın nemli artar. Bu, ayaklarımızda yaşayan bakterilerin hızla çoğalmasına yol açar. Bu bakteriler de kötü kokan kimyasal maddeler üretirler.
- Hava almayan çorap ve ayakkabılar ayak kokusuna neden olur.

Uzun süre gürültülü ortamda kalmak, başımızı çarpmak ya da kulağımızdaki bir hastalık çınlamaya neden olabilir.

Neden kulağımız çınlar?

- Dışarıdan bir ses gelmediği halde "çınlama" denen uğultuya benzer hoş olmayan bir ses duyarız.
- Uzun süre gürültülü ortamda kalmak, başımızı çarpmak, bazı kulak hastalıkları ve bazı ilaçlar kulak çınlamasına neden olabilir.
- Kulak çınlaması bir hastalık değildir, ancak bir hastalığın belirtisi olabilir.

Burnumuza havadan bulaşan toz ve mikropları vücutumuzdan atmak için sümük salgılarız.

Neden sümük salgılarız?

- Burnumuza havadan toz ve mikroplar bulaşır. Yapışkan bir sıvı olan sümüğümüz bunları tutar ve akciğerlerimize ulaşmasını önler.
- Soğuk algınlığı, nezle ve alerji daha çok sümük salgılanmasına yol açar.
- Normalde renksiz bir sıvı olan sümüğümüz, toz ve mikroplarla karışıp koyu bir renk alır. Bazen de katı hale gelir.

Karında bulunan bir organda, beyin ve omurilik sıvısında ya da iç kulaқта bulunan denge merkezinde bir sorun olduğunda midemiz bulanır.

Neden midemiz bulanır?

- Mide bulantısı; karında bulunan bir organda, beyin ve omurilik sıvısında, hatta iç kulaқта bulunan denge merkezindeki bir sorundan kaynaklanabilir. Midemiz bulandığında karımızda bir tuhaflik hissederiz ve kusacakmış gibi oluruz.
- Heyecanladığımızda, besin zehirlenmesinde, taşıt tutmasında midemiz bulanabilir.
- Mide bulantısı bir hastalık değildir; hastalık belirtisi olabilir.

Bağırsıklik sistemimiz mikroplara karşı harekete geçtiğinde ateşimiz çıkar.

Neden ateşimiz çıkar?

- Normalde vücut sıcaklığımız yaklaşık 37 derecedir. Hastalandığımızda bağışıklık sistemimiz mikroplara karşı harekete geçer. Bunun sonucunda vücut sıcaklığımız artar, yani ateşimiz çıkar.
- Ateş bir hastalık değil, hastalık belirtisidir.
- Ateşimiz 41 derecenin üzerine çıktığında vücutumuz tehlike altına girer.

Yiyecekleri ıslatmak ve parçalamak için tükürük salgılarız.